

เปิดบ้านกาญจนา นาคันนันทน์ ผู้ให้กำเนิด 'ผู้ใหญ่ลี กับนางมา'

ทลายคนคงจะยังจำละครเรื่องผู้ใหญ่ลีกับนางมา, ธรณีนี่นี้ใครครอง หรือผู้กองยอดรัก และอีกหลายเรื่องได้ ทั้งหมดนี้เป็นฝีมือปลายปากกาของ “กาญจนา นาคันนันทน์” หรือ “นางโดน ปริญญาธรวัช” ศิลปินแห่งชาติสาขาวรรณกรรม ประจำปี 2555

ในวันนี้ กาญจนา นาคันนันทน์ หรือคุณยายนางโดน อยู่ในวัย 96 ปี ต้องนั่งในรถเข็น ไม่ได้เขียนหนังสือแล้ว แต่จิตวิญญาณของการเป็นนักเขียนยังเต็มเปี่ยม ทำให้คุณยายควักทุนทรัพย์ส่วนตัว เปิดพื้นที่ในบริเวณบ้านพัก อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี สร้างเป็นห้องสมุดชื่อ “ห้องสมุดกาญจนา นาคันนันทน์” ซึ่งสถานที่แห่งนี้เปิดเป็นบ้านศิลปินแห่งชาติในเวลาเดียวกัน โดยหวังให้เด็กรุ่นใหม่ได้มีโอกาสศึกษางานเขียนของคุณยาย และงานเขียนอื่นๆ ที่มีไว้ในห้องสมุด

โอกาสเดียวกันนี้ กรมส่งเสริมวัฒนธรรม ภายใต้โครงการ “เปิดบ้านศิลปินแห่งชาติ” ได้เดินทางไปร่วมเปิดห้องสมุดกาญจนา นาคันนันทน์ ของคุณยายนางโดนด้วย โดยนายดำรงค์ ทองสม รองอธิบดีกรมส่งเสริมวัฒนธรรม (สวธ.) กล่าวว่า ทางสวธ.ได้เยี่ยมบ้านศิลปินแห่งชาติมา 17 ท่านแล้ว และคิดว่าท่านนางโดนเป็นศิลปินแห่งชาติที่ยังมีชีวิตที่มีอายุมากที่สุด ส่วนห้องสมุดกาญจนา นาคันนันทน์ เชื่อว่าจะมีส่วนช่วยให้เยาวชนท้องถิ่นหันมาสนใจฝึกฝนด้านวรรณศิลป์ นับว่าเป็นการถ่ายทอดความรู้ของท่านให้กับคนรุ่นใหม่

“ไม่ว่าเราจะมีศิลปินรุ่นใหม่กำเนิดขึ้นจากที่นี่ก็ได้ หลังจากได้เรียนรู้เรื่องราววรรณกรรมจากห้องสมุดของท่าน” รองอธิบดีฯ กล่าว

แม้จะอยู่ในวัย 96 ปี แต่คุณยายนางโดนยังเป็นเจ้าของน้ำเสียงที่แจ่มชัด ไม่สิ้นเครือ ความทรงจำอาจจะลบเลือนบ้างในบางช่วงบางตอน เมื่อถูกถามไถ่เรื่องราวแต่ทว่าหลัง แต่โดยรวมแล้วก็ยังได้เนื้อหาใจความ เมื่อถามว่ามีแรงบันดาลใจอะไรใน

การมาเป็นนักเขียน คุณยายนางโดนตอบว่า เป็นคนชอบอ่านหนังสือตั้งแต่เด็ก ทำให้อยากเขียนหนังสือ และตอนอยู่ชั้น ป.3 ก็เริ่มเขียนโน่นเขียนนี่แล้ว

“พอครูเห็นก็ถามว่าไปเอาเรื่องจากไหนมาเขียน เราก็เฉยๆ” คุณยายเล่า แต่พอถามว่าตอน

เด็กคุณยายเขียนเรื่องอะไรเป็นเรื่องแรก คุณยายทำท่าทำนึก แต่สุดท้ายก็นิ่ง แสดงว่าจำไม่ได้แล้ว

คุณยายเริ่มเขียนนิยายจริงจังเมื่ออายุ 24-25 ปี ด้วยสไตลการเขียนที่แตกต่างจากงานเขียนทั่วไป

ในยุคนั้น ซึ่งคุณยายบอกว่า “ไม่
อยากเหมือนใคร”
ไม่ว่าเรื่องผู้ใหญ่ลี กับนางมา หรือ ธรณีนี่นี้ใครครอง ซึ่งได้รับการยกย่องว่าเป็นนิยายที่สะท้อนชีวิตได้อย่างสมจริง ให้ภาพชีวิตชนบท วัฒนธรรม ประเพณีได้อย่างดี ไม่ได้ให้แต่ความ

บันเทิงเพียงด้านเดียว มีข้อมูลเพื่อให้เนื้อหาสมจริง คุณยายสมัยวัยสาวถึงกับลงทุนลงไปหัดขับรถไถด้วยตัวเอง ก่อนจะมาเขียนเป็นเรื่องเป็นราว

นอกจากนี้ ในนิยายหลายเรื่องของยายยังแฝงไว้ด้วยแง่คิด โดยเฉพาะในเชิงศีลธรรม สามารถให้ภาพเหตุการณ์บ้านเมืองในขณะนั้นได้ มีอารมณ์ขันสอดแทรกไว้เสมอ ขณะเดียวกันก็ทำให้อ่านได้เรียนรู้สิ่งต่างๆ ที่ผู้เขียนสอดแทรกไว้โดยไม่รู้สึกตัว อีกทั้งยังมีการค้นคว้าหาข้อมูล หรือไปยังสถานที่ที่เป็นฉากเรื่องด้วยตัวเอง

มีข้อมูลรายงานอีกว่า ในการเขียนนิยาย

นงไฉน ประยูรวัช หรือกาญจนา นาคन्हันท์

เขาวชนเรื่อง “ผมชื่อไอ้จุก” คุณยายถึงกับลงทุนไปสมัครเป็นนักเรียนชั้น ป.1 ของโรงเรียนในอำเภอ สอยดาว ซึ่งหนังสือเรื่องนี้ ต่อมาได้รับยกย่องให้เป็นหนังสือนอกเวลาของการศึกษานอกโรงเรียน

เรื่องผู้ใหญ่อลี กับนางมา ที่โด่งดังมากที่สุด เพราะถูกนำมาทำเป็นละครโทรทัศน์ถึง 7 ครั้ง และ “อีต” ทุกครั้ง คุณยายนงไฉนลงมือเขียนเมื่อ พ.ศ.2506 ตีพิมพ์เมื่อ พ.ศ.2508 พระเอกของเรื่องเป็นชวนา ซึ่งนำความรู้ด้านการเกษตรมาพัฒนาบ้านเกิด เนื้อหาดังกล่าวไปตรงตามแนวคิดเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงในยุคปัจจุบันพอดี เมื่อถามว่าคุณยายไปเอาแนวคิดเรื่องนี้มาจากไหน คุณยายบอกว่า เพราะยายเป็นคนอีสาน จึงสะกิดใจเรื่องการทำ

มาหากินของคนอีสานมาก ญาติของคุณยายคนหนึ่งก็เป็นเหมือนๆ ผู้ใหญ่อลี สิ่งที่คุณยายเห็นไปพอดีกับนโยบายของรัฐบาลสมัยนั้น ที่ณรงค์ให้คนชนชั้นทำไร่ทำนา เลี้ยงหมู เลี้ยงเป็ด เลี้ยงไก่ จนมีเพลง “ผู้ใหญ่อลี” เกิดขึ้น ซึ่งตรงกับชื่อพระเอกของคุณยาย แตกต่างเพียงแต่ว่าในท้องเรื่องที่คุณยายเขียนนั้น ใช้ฉากของอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี แทน

“แต่เราก็ใส่นินิด นี้น้อยเข้าไปให้อ่านได้สนุก ส่วนเรื่องธณีนี้นี่ใครครอง มาจากเจอคนโน้นเจอคนนี้ เราก็สะกด เก็บมาคิด ใส่นิด ใส่เข้าไป

อีก นิยายของคุณยายจึงมีสาระและมีความบันเทิง”
วิธีเขียนนั้น เด็กรุ่นใหม่ควรทำอย่างไร คุณ

นายดำรงค์ ทองสม รองอธิบดีกรมส่งเสริมวัฒนธรรม มาร่วมพิธีเปิดบ้านห้องสมุด

ห้องสมุดกาญจนา นาคันทน์

ปัจจุบันในวัย 96 ปี

ยายบอกว่าต้องมาจากการอ่านมากๆ ก่อน การอ่านถือว่าเป็นเอกลักษณ์ของแต่ละคน ว่าจะเก็บอะไรจากงานที่อ่านได้มา ทำให้เวลาเขียน งานของแต่ละคนไม่เหมือนกัน นิยายทั้ง 60 กว่าเรื่องของยายจึงไม่ซ้ำกันเลย

“กว่าจะลงมือเขียนยายก็อายุ 25-26 แล้ว แต่กว่าจะจบก็ทิ้งไปเยอะ ต้องตั้งต้นเขียนใหม่ ต้องพยายาม” คุณยายบอก

ส่วนห้องสมุดกาญจนา นาคันทน์ คุณยายนงโดนกล่าวว่ายากทำมานานแล้ว ตั้งแต่เริ่มเขียนหนังสือใหม่ๆ และอยากให้ศูนย์แห่งนี้มีประโยชน์ต่อชุมชน อยากให้คนมาอ่านหนังสือที่คุณยายเขียน แม้ก่อนจะเปิดห้องสมุด คุณยายเคยให้คนมาอ่านหนังสือที่คุณยายสะสมไว้ แต่พออ่านแล้วเขาก็เอาไปเลย คุณยายบอกว่า “ทำไม่ได้ เพราะเขาไม่มี เขาก็เอาไปเลย”

ปัจจุบัน “กาญจนา นาคันทน์” ได้จัดตั้งกองทุน “กาญจนา นาคันทน์” ขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจรรโลงพระพุทธศาสนา และตอบแทนคุณแผ่นดิน และมีจุดมุ่งหมายช่วยเหลือนักเรียนนักศึกษา หรือผู้ยากไร้และขาดโอกาส ซึ่งกองทุนดังกล่าวนี้จะจัดกิจกรรมต่างๆ หลายด้าน แต่ที่ดำเนินการไปแล้วคือ ห้องสมุดกาญจนา นาคันทน์ ซึ่งนำผลงานของกาญจนา นาคันทน์ ทั้งหมด และหนังสือเก่าๆ หายาก หนังสือวิชาการ นวนิยาย สารคดีต่างๆ ไว้ในห้องสมุดแห่งนี้.

เปิดบ้านนักเขียน'กาญจนา นาคนนท์' ผู้สร้างวรรณกรรม... 'ผู้ใหญ่ลีกับนางมา'

คนในวัฒนธรรม

เป็นหลังที่ 18 กองทุนส่งเสริมงานวัฒนธรรม เปิดบ้านศิลปินแห่งชาติ นางโณ ปริญญาวัช หรือ นักเขียนนามปากกา "กาญจนา นาคนนท์" ศิลปินแห่งชาติด้านวรรณศิลป์ ปี 2555 ที่บ้านพักตำบลทรายขาว อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี เมื่อปลายเดือนมีนาคม มีดาร์ก ทองสม รองอธิบดีกรมส่งเสริมวัฒนธรรมเป็นประธาน ให้บ้านศิลปินฯ เป็นแหล่งเรียนรู้แก่ผู้สนใจด้านวรรณกรรมได้ซึมซับผลงานของนักเขียนโดยตรง

นางโณ ปริญญาวัช หรือ "กาญจนา นาคนนท์" ปัจจุบันอายุ 93 (เกิด 9 พ.ย. 2464 ชาวชัยภูมิ) ผู้สร้างงานวรรณกรรมคุณค่าไว้มากมาย ผลงานที่โดดเด่นใน ได้แก่ นวนิยายพาฝันแนวชีวิตชนบท ที่รู้จักกันดีและโด่งดังคือเรื่อง "ผู้ใหญ่ลีกับนางมา" ตามด้วยนวนิยายชุดผู้กองยอดรัก มีผู้นำไปสร้างเป็นภาพยนตร์และละครโทรทัศน์หลายครั้งสืบเนื่องต่อมาจนถึงปัจจุบัน

ด้วยความสามารถในการประพันธ์หลากหลายประเภท การมุ่งสืบสานคุณค่าของวัฒนธรรมและวิถีชีวิตไทย การนำเสนอชีวิตชนบท วิถีเศรษฐกิจแบบพอเพียง ประกอบกับการมองโลกในแง่ดีที่มีพระพุทธศาสนาเป็นแนวทาง นำมาซึ่งการมีอารมณ์ขัน ทำให้ผลงาน

ของนักเขียนท่านนี้ครองใจผู้อ่าน นับเป็นต้นแบบของนักเขียนที่สร้างงานวรรณศิลป์ ผู้มีคุณูปการต่อวงการวรรณกรรมไทยอย่างยิ่ง

การเปิดบ้านศิลปิน นางโณ ปริญญาวัช "กาญจนา นาคนนท์" เป็นแหล่งสังสรรค์ความรู้วรรณศิลป์ให้กับคอวรรณกรรมเมืองจันท

